

Til Landbruksdirektoratet

Forslag til tema for forskning og utviklingsarbeid innen økologisk landbruk, jfr. Økologiprogrammet

I Økologiprogrammet for 2019-2030 er Regelverksutvalget for økologisk produksjon (RVU) nevnt i et eget punkt, pkt. 3.2. Blant tiltakene som er nevnt i punktet, er «Tilskudd til utviklingstiltak innen økologisk landbruk og Forskningsmidler over jordbruksavtalen». Under denne overskriften inngår blant annet:

«Forslag til prioriterte temaer og problemstillinger knyttet til regelverket for økologisk jordbruk kan fremgå i utlysning av forskningsmidler og utviklingsmidler innen økologisk landbruk.»

Ny EU-forordning for økologisk landbruk er vedtatt og vil tre i kraft i EU fra 1.1.2021. Denne forordningen og utfyllende økologiregelverk vil også bli gjeldene for økologisk landbruk i Norge etter at regelverket er tatt inn i EØS-avtalen. Det nye økologiregelverket skal tas inn i EØS-avtalen samtidig for Norge og Island, og tidspunktet for dette er usikkert. Det vil være en prosess mellom EØS-landene og EU, og dette arbeidet koordineres av EFTA-sekretariatet.

Noen av bestemmelsene i den nye forordningen vil ha stor betydning for økologiske produsenter. RVU mener at kunnskap om hvilke effekter det nye regelverket vil ha på økologisk landbruk under norske forhold er avgjørende for å kunne legge best mulig til rette for driftsformen i Norge.

Utviklingstiltak

Gjennom tilskudd til utviklingstiltak innen økologisk landbruk er det gitt mulighet til å arbeide med problemstillinger som er knytta til praktisk økologisk drift. Bevilgninger til RVU fra disse midlene har så langt resultert i flere utredninger som belyser virkningen av regelendringer for økologiske virksomheter. Det er viktig at det fremover gis muligheter til at disse midlene fortsatt kan brukes til å arbeide med problemstillinger knyttet til endringer i regelverket, både via RVU og direkte til ulike aktører.

Utlysningsteksten til disse midlene bør derfor utformes slik at temaer og problemstillinger knyttet til regelverket for økologisk landbruk, og da særlig kommende endringer i ny EU-forordning, blir prioritert.

Forslag til tema som bør omfattes av/nevnes i utlysningsteksten og prioriteres i tildelingen av prosjekter:

- Økologisk veksthusproduksjon i jord (produksjon i avgrenset medium blir forbudt)
- Produksjon av økologisk planteformeringsmateriale
- Produksjon av økologisk fôr som sikrer proteinforsyningen i økologisk husdyrhold
- Utforming av uteområde for økologisk gris og fjørfe, som både tilfredsstiller krav til dyrevelferd og forurensningsfare
- Produksjon av storfekjøtt: praktiske løsninger for okseoppføring og kastratproduksjon i økologisk husdyrhold

Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA)

Disse midlene kan brukes både til forskningsbaserte utredningsprosjekter og rene forskningsprosjekter. Begge deler kan være aktuelle for å klarlegge hva som vil være beste praksis fra et økologisk perspektiv når endringer i regelverket fordrer endringer i praksis.

Derfor bør utlysningsteksten også til disse midlene utformes slik at prosjekter med temaer og problemstillinger knyttet til å løse utfordringer ved kommende endringer i ny EU-forordning, blir prioritert.

Forslag til tema som bør omfattes av/nevnes i utlysningsteksten og prioriteres i tildelingen av prosjekter:

- Økologisk veksthusproduksjon i jord (produksjon i avgrenset medium blir forbudt)
- Utvikling av norskprodusert proteinfôr til økologisk husdyrhold, f.eks sortsforedling for aktuelle vekster, nye framstillingsmåter osv.
- Sortsforedling for økologisk planteforneringsmateriale
- Utvikling av dyremateriale tilpasset økologisk drift, spesielt for fjørfe hvor tilgang til økologiske foreldredyr og daggamle kyllinger er fraværende
- Vitaminforsyning hos husdyr: behov for ikke-syntetiske vitaminer og aktuelle kilder til slike vitaminer

I tillegg til problemstillinger med direkte relevans til endringer i regelverket er det grunn til å nevne behovet for å utvikle flere plantevern tiltak i økologisk produksjon. Det kan være nye plantevernmidler eller andre metoder for plantevern, både direkte og forbyggende tiltak.

Kunnskapsbehov i økologisk landbruk

I 2017 utarbeidet NIBIO en oversikt over aktuelle tema for FoU-aktiviteter i økologisk landbruk (*Adler m.fl. 2017. Kunnskapsbehov i økologisk landbruk. NIBIO Rapport 3 (118)*).

I denne rapporten legges det vekt på at det er behov for kunnskap for å løse alt fra helt spesifikke flaskehals i enkelte produksjoner til større tverrfaglige prosjekter for å utvikle bærekraftige produksjonssystemer. Under hovedoverskriftene «Fôr og husdyr», «Korn, frøvekster og frødyrking», «Grønt», «Frukt og bær» og «Overgripende tema», er det nevnt ulike tema det er behov for å arbeide med. Blant disse er det mange tema som har direkte relevans for kommende endringer i regelverket.

Avslutning

RVU mener at nytt regelverk for økologisk landbruk, som vil tre i kraft i EU fra nyttår 2021, vil gi store utfordringer for enkelte produksjoner. Det er derfor avgjørende at det blir satt i gang forsknings- og utviklingsarbeid for å finne gode, praktiske løsninger som kan tas i bruk den dagen det nye regelverket blir implementert i Norge. Dette kan det legges til rette for blant annet ved at utlysningstekstene for ulike ordninger for tildelingen av FoU-midler blir mer målrettet med tanke på dette, slik det er nevnt i Økologiprogrammet.

Med vennlig hilsen,

Gerald Altena, Leder i Regelverksutvalget for økologisk produksjon